

Štvrtok 22. mája 2008

5. pripomína, že súčasťou dohody o pridružení je politický dialóg medzi Európskym parlamentom a libanonským parlamentom prostredníctvom vytvorenia politickej spolupráce medzi týmito dvomi inštitúciami;
6. opäť pripomína významnú úlohu UNIFIL; považuje za kľúčové, aby bola libanonská vláda v plnej miere zvrchovaná a vykonávala účinnú kontrolu hraníc a územia krajiny vo všetkých oblastiach, ktoré spadajú do jurisdikcie štátu, spôsobom, ktorý zaručuje bezpečnosť štátu a jeho občanov;
7. opakovane vyzýva všetky zúčastnené strany, aby podporovali činnosť medzinárodného tribunálu s cieľom postaviť pred súd tých, ktorí sú zodpovední za vraždu bývalého predsedu vlády Rafika Harírího a za ďalšie politicky motivované vraždy v Libanone, a vyzýva Sýriu na plnú spoluprácu s týmto tribunálom;
8. naliehavo žiada libanonské orgány, aby vynaložili všetko úsilie na skončenie akejkoľvek diskriminácie voči palestínskym utečencom; opätovne vyzýva medzinárodné spoločenstvo na zvýšenie pomoci, aby bolo možné dospieť k trvácnemu riešeniu;
9. vyzýva Sýriu, aby sa zdržala akéhokoľvek zasahovania, ktoré by mohlo mať nepriaznivý vplyv na vnútorné veci Libanonu, a aby zohrávala konštruktívnu úlohu v úsilí o stabilizáciu v krajine; vyzýva Irán a Sýriu, aby zohrávali konštruktívnu úlohu; všetky zúčastnené strany žiada, aby plnili rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1559 (2004) a č. 1701 (2006), pokiaľ ide o rešpektovanie nezávislosti, suverenity, bezpečnosti a stability Libanonu, a zároveň pripomína zákaz predaja zbraní ozbrojeným skupinám;
10. znovu opakuje svoju podporu odhodlaniu Európskej únie na pomoc Libanonu v jeho hospodárskej prestavbe; vyzýva Radu a Komisiu, aby pokračovali v úsilí o podporu obnovy a hospodárskeho uzdravenia Libanonu, a o vytvorenie užšej spolupráce s občianskou spoločnosťou v krajine, aby tak podporili jej ďalšiu demokratizáciu;
11. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vysokému predstaviteľovi pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov, generálnemu tajomníkovi OSN, generálnemu tajomníkovi Ligy arabských štátov, vyslancovi Štvorky na Blízkom východe, predsedovi Euro-stredomorského parlamentného zhromaždenia, vláde a parlamentu Libanonu, prezidentovi a vláde Sýrie a vláde a parlamentu Iránu.

Rastúce ceny potravín

P6_TA(2008)0229

Uznesenie Európskeho parlamentu z 22. mája 2008 o zvyšovaní cien potravín v EÚ a v rozvojových krajinách

(2009/C 279 E/14)

Európsky parlament,

- keďže tento rok slávime 60. výročie prijatia Všeobecnej deklarácie ľudských práv, ktorej článok 25 ods. 1 sa týka práva na potravu,
- so zreteľom na závery celosvetového potravinového samitu z roku 1996 a cieľ znížiť počet hladujúcich ľudí do roku 2015 o polovicu,
- so zreteľom na povinnosti podľa Medzinárodného paktu OSN o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, ktorý podpísali všetky členské štáty Európskej únie, a najmä na jeho článok 11 o práve na potravu,

Štvrtok 22. mája 2008

- so zreteľom na osobitné zasadnutie Rady OSN pre ľudské práva týkajúce sa negatívneho vplyvu zhoršovania svetovej potravinovej krízy, spôsobenej okrem iného zvyšovaním cien potravín, na uplatňovanie práva na potravu, ktoré sa bude konať 22. mája 2008 v Ženeve,
  - so zreteľom na Spoločné vyhlásenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, Európskeho parlamentu a Európskej komisie o humanitárnej pomoci Európskej únie pod názvom Európsky konsenzus o humanitárnej pomoci ⁽¹⁾,
  - so zreteľom na článok 33 Zmluvy o ES,
  - so zreteľom na prebiehajúce preskúmanie stavu reformy SPP,
  - so zreteľom na nedávne odporúčania Medzinárodného hodnotenia poľnohospodárskej vedy a rozvojovej technológie (IAASTD) týkajúce sa celosvetovej produkcie potravín, ktoré boli iniciované a vypracované s podporou rozvojového programu OSN, Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO), Svetovej banky a iných orgánov medzinárodného spoločenstva,
  - so zreteľom na správy Medzivládneho panelu pre zmenu klímy (IPCC),
  - so zreteľom na aktuálne kolo rokovaní o rozvojovej agende z Dauhy,
  - so zreteľom na vyhlásenie Spoločného parlamentného zhromaždenia AKT-EÚ z Kigali z 22. novembra 2007 v prospech dohôd o hospodárskom partnerstve (EPA) podporujúcich rozvoj,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 25. októbra 2007 o zvyšovaní cien krmív a potravín ⁽²⁾,
  - so zreteľom na článok 103 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže po rokoch stabilných alebo znižujúcich sa cien komodít, svetové ceny pšenice dosiahli k februáru 2008 výšku 181 % za obdobie predchádzajúcich 36 mesiacov, ceny ryže vzrástli o 141 % od januára 2008 a celkové celosvetové ceny potravín vzrástli o 83 %,
- B. keďže zvýšenie cien spomalilo o 7 rokov plnenie cieľov znižovania chudoby a keďže podľa výpočtov Svetovej banky by vyše 100 miliónov ľudí v rozvojovom svete mohlo v dôsledku špirálovitého rastu cien potravín upadnúť do ešte väčšej chudoby,
- C. keďže 854 miliónov ľudí vo svete trpí hladom alebo podvýživou (bez istoty dostatku potravín) a ich počet každý rok stúpa o ďalšie 4 milióny; keďže 170 miliónov detí je podvyživených a 5,6 milióna detí každý rok zomiera na podvýživu,
- D. keďže súčasná potravinová kríza nastala tiež dôsledkom zvýšených špekulácií s poľnohospodárskymi a potravinárskymi komoditami,
- E. keďže podľa FAO tvoria potraviny v rozvojových krajinách 60 až 80 % a v priemyselných krajinách 10 až 20 % výdavkov spotrebiteľov; keďže rast cien potravín má najväčší vplyv na domácnosti s nízkym príjmom,
- F. keďže v posledných desaťročiach Svetová banka, Medzinárodný menový fond a Svetová obchodná organizácia presadzovali v rozvojových krajinách liberalizáciu obchodu s cieľom zaviesť prevládajúci model poľnohospodárskej veľkovýroby zameranej na vývoz na úkor trvalo udržateľnej miestnej potravinovej výroby a miestnych trhov s potravinami,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 25, 30.1.2008, s. 1.

⁽²⁾ Prijaté texty, P6_TA(2007)0480.

Štvrtok 22. mája 2008

- G. keďže zvyšovania cien zhoršujú problémy s prístupom predovšetkým so zreteľom na osoby s nízkym alebo žiadnym príjmom,
- H. keďže dopyt po potravinách s rastúcim počtom obyvateľov sveta stúpa, najmä v rýchlo sa rozvíjajúcich krajinách, akými sú napr. Čína a India; keďže na planéte, ktorá môže podľa FAO užiť 12 miliárd ľudí, nedostatok potravín nie je celosvetový; pripomínajúc, že úroda pšenice a ryže bola v roku 2007 veľmi dobrá; keďže iba 1,01 miliardy ton z úrody roku 2007 sa pravdepodobne využije ako ľudská potrava, pričom sa veľký podiel využije ako krmivo (760 miliónov ton) a približne 100 miliónov ton na výrobu biopalív; keďže podľa posledných odhadov by svetová produkcia obilnín v roku 2008 mala vzrásť o 2,6 % na rekordnú úroveň 2,164 miliárd ton; keďže však tieto odhady závisia od priaznivých klimatických podmienok,
- I. keďže mnohé rozvojové krajiny nevyužívajú svoje možnosti výroby potravín; keďže nedostatočné investície v rozvojových krajinách a medzinárodných finančných inštitúcií do poľnohospodárstva, rozvoja vidieka a odborného vzdelávania poľnohospodárov vystavili najmä drobných poľnohospodárov nespravodlivej hospodárskej súťaži, ktorá spôsobila zvýšenie ich chudoby a zraniteľnosti a zníženie ich schopnosti vyrábať dostatok potravín,
- J. keďže jednou z vážnych prekážok zvýšenia poľnohospodárskej produkcie v rozvojových krajinách je skutočnosť, že malí poľnohospodári často nemajú prístup k pôžičkám či mikroúverom na investície do lepších osív, hnojív a zavlažovacích systémov a nemajú k dispozícii potrebnú škálu prostriedkov na ochranu plodín, aby mohli chrániť svoju úrodu pred škodcami a chorobami, niekedy aj preto, že nevladnú svoju pôdu a nedisponujú teda žiadnymi zárukami na pôžičky,
- K. keďže podľa Svetového potravinového programu bolo na pokrytie potrieb v roku 2008 záväzne prisľúbených len 260 miliónov USD z potrebných 750 miliónov USD,
- L. keďže vplyv rastúcich cien komodít sa vo svetovom hospodárstve stáva destabilizujúcim faktorom a v niektorých krajinách už vyvolal nepokoje,
- M. keďže zvyšujúce sa ceny potravín zdôrazňujú potrebu integrovanej politickej reakcie a komplexnej stratégie riešenia potravinovej problematiky;

Právo na potravu

1. zdôrazňuje, že právo na potravu je jedným zo základných práv a že treba zlepšiť stály prístup všetkých ľudí k dostatku potravín pre aktívny a zdravý život; zdôrazňuje, že členské štáty majú povinnosť chrániť, rešpektovať a dodržiavať základné ľudské práva; zdôrazňuje, že skutočnosť, že 2 miliardy ľudí stále žije v hlbokkej chudobe a 850 miliónov ľudí trpí denne hladom, je dôkazom systematického porušovania práva na potravu, ako je zakotvené v medzinárodných právnych predpisoch v oblasti ľudských práv; vyzýva preto k prijatiu vhodných opatrení na uplatnenie ustanovení Všeobecnej deklarácie ľudských práv týkajúcich sa práva na potravu; nalieha na Radu, aby zaistila súlad medzi všetkými vnútroštátnymi a medzinárodnými politikami v oblasti potravy s povinnosťami vyplývajúcimi z práva na potravu;
2. vyzýva preto Radu, aby zintenzívnila svoje úsilie o dosiahnutie rozvojových cieľov milénia opätovným potvrdením záväzkov financovania a prijatím akčného plánu EÚ v oblasti rozvojových cieľov milénia na júnovom zasadnutí Európskej rady; domnieva sa, že takýto akčný plán EÚ by mal identifikovať konkrétne míľniky a opatrenia v časovom rámci v kľúčových oblastiach, ako je vzdelávanie, zdravie, voda, poľnohospodárstvo, rast a infraštruktúra, ktoré prispievajú k dosiahnutiu rozvojových cieľov milénia do roku 2015 okrem iného v záujme odstránenia hladu do roku 2015;
3. je znepokojený tým, aký vplyv majú špekulácie s potravinovými komoditami vrátane komoditných hedžových fondov na hlad a chudobu; vyzýva Komisiu, aby vykonala analýzu vplyvu špekulácií na ceny potravín a aby na jej základe navrhla príslušné opatrenia;

Štvrtok 22. mája 2008

4. upozorňuje na skutočnosť, že táto potravinová kríza úzko súvisí s finančnou krízou, v rámci ktorej centrálné banky vložili do systému voľné prostriedky na odvrátenie bankrotov, a tie mohli zvýšiť špekulatívne investície do komodít; vyzýva MMF a Fórum finančnej stability, aby posúdili tento vedľajší účinok a aby ho zohľadnili pri navrhovaní globálnych riešení;

5. pripomína, že touto krízou sú najviac postihnuté osoby, ktoré patria do najohrozenejšej vrstvy obyvateľstva, a preto zdôrazňuje potrebu príslušných sociálnych politík v záujme posilnenia chudobných alebo znevýhodnených skupín obyvateľstva a zmiernenia účinkov súčasnej potravinovej krízy;

Trvalo udržateľná výroba potravín

6. zdôrazňuje, že zásobovanie všetkých ľudí na svete potravinami by malo dostať prednosť pred akýmkoľvek iným cieľom; zdôrazňuje, že potraviny by mali byť dostupné za primerané ceny, ako sa uvádza v článku 33 Zmluvy o ES;

7. pripomína potrebu zabezpečenia vnútornej a celosvetovej regulácie poľnohospodárskych trhov v záujme spotrebiteľov, príjmov poľnohospodárov a spracovateľského priemyslu a trvalo udržateľnej politiky EÚ v oblasti potravín;

8. pripomína, že prvoradým cieľom SPP je zaručiť stabilizáciu trhu, bezpečnosť dodávok a primerané ceny pre spotrebiteľov a zdôrazňuje potrebu SPP post-2013, s cieľom zaručiť udržateľnú potravinovú politiku EÚ, pri rešpektovaní udržateľnosti, bezpečnosti a kvality poľnohospodárskych výrobkov;

9. zdôrazňuje, že cena surovín sa relatívne malou mierou podieľa na výslednej cene mnohých potravinových výrobkov; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vykonali analýzu rozdielov medzi cenami, ktoré stanovujú poľnohospodári a významní maloobchodní predajcovia;

10. požaduje preto, aby sa vykonalo hodnotenie vplyvu úlohy maloobchodných predajcov v potravinovom reťazci, keďže maloobchodné ceny potravín vzrástli neprimerane k životným nákladom; vyzýva maloobchodných predajcov, aby výrobcami vyplácali spravodlivé ceny a zároveň poskytovali spotrebiteľom potraviny za primerané ceny;

11. podotýka, že súčasné zásoby obilnín EÚ by vydržali len 30 dní a pochybuje o tom, či sú naše potravinové zásoby na zodpovedajúcej úrovni, najmä pokiaľ ide o možné krízy; žiada, aby Komisia vypracovala stratégiu vytvárania potravinových zásob na zamedzenie budúcim krízam;

12. požaduje lepšie predpovedanie poľnohospodárskej produkcie, aby bolo možné oveľa skôr zistiť prevládajúce trendy vo svetovom zásobovaní potravinami;

13. zdôrazňuje, že je potrebné rešpektovať situáciu v oblasti príjmov poľnohospodárov v EÚ; poukazuje na to, že vzhľadom na rastúce náklady na krmivá, energie, hnojivá a ďalšie vstupy a vzhľadom na čoraz nákladnejšie dodržiavanie noriem sa príjmy poľnohospodárov musia podstatne zvýšiť, aby boli aj naďalej schopní uspokojovať dopyt po potravinách; upozorňuje na skutočnosť, že zisk sa zvýšil len nevýrazne a že v skutočnosti sa zisk poľnohospodárov v niektorých členských štátoch znížil;

14. požaduje, aby sa podpora trvalo udržateľných poľnohospodárskych politík zahrnula do všetkých nástrojov rozširovania a susedstva;

15. požaduje, aby sa na subjekty tretích krajín vzťahovala rovnaká úroveň kontrol ako na výrobcov v EÚ, ale uznáva potrebu pomáhať rozvojovým krajinám pri plnení fyto-sanitárnych noriem EÚ;

16. víta rozhodnutie ministrov poľnohospodárstva EÚ prijať návrh Komisie na zrušenie povinnosti vyňatia pôdy z produkcie na rok 2008 a berie na vedomie odhady Komisie, že týmto opatrením sa uvoľní okolo 2,9 milióna hektárov na produkciu obilia a úroda v tomto roku sa zvýši asi o 10 miliónov ton;

Štvrtok 22. mája 2008

17. vyzýva Komisiu, aby s cieľom zlepšiť globálnu potravinovú bezpečnosť uskutočnila hodnotenie vplyvu súčasných politík EÚ týkajúcich sa SPP, obnoviteľných energií, rozvojovej pomoci a medzinárodných obchodných dohôd na bezpečnosť potravín;
18. zdôrazňuje, že treba uprednostniť potraviny pred palivom a že výroba biopalív by mala byť podmienená prísnymi kritériami trvalej udržateľnosti; konštatuje, že pri dosahovaní cieľov v súvislosti s biopalivami sa musia tieto kritériá plniť;
19. uznáva, že subvencovanie plodín určených na výrobu biopalív už nie je odôvodnené, ale čo najdôraznejšie upozorňuje, že v súčasnosti sa iba 2 – 3 % poľnohospodárskej pôdy v EÚ využívajú na tento druh výroby a správy v médiách, ktoré obviňujú biopalivá zo súčasnej potravinovej krízy, sú v súvislosti s EÚ prehnané; súhlasí však s tým, že politika vyčlenenia pôdy na pestovanie kukurice na výrobu bioetanolu v krajinách, ako sú USA, spôsobila reťazový vplyv na ceny a dostupnosť kukurice a ostatných obilnín na svetovom potravinovom trhu;
20. napriek tomu vyzýva Komisiu a členské štáty, aby urobili viac na podporu využívania a výroby bioenergie druhej generácie, ktorá zahŕňa skôr spracovanie hnoja a poľnohospodárskeho odpadu než prvotných poľnohospodárskych produktov;
21. podčiarkuje predovšetkým to, že treba dôrazne klásť do popredia zber komunálneho odpadu a poľnohospodárskych a lesných zvyškov a ich konverziu na plyny; poukazuje na to, že týmto by sa umožnil vývoj primeraných technológií a poskytol by sa čas na preskúmanie zlučiteľnosti produkcie potravín a energie;
22. s vážnym znepokojením berie na vedomie, že náklady na krmné zmesi sa zvýšili o 75 EUR za tonu a v dôsledku akútneho nedostatku krmného obilia ďalej rastú a že to pre živočíšnu výrobu EÚ predstavuje dodatočné zvýšenie nákladov o 15 miliárd EUR;
23. domnieva sa, že súčasná kríza si vyžaduje bezodkladnú a hĺbkovú diskusiu medzi inštitúciami EÚ a členskými štátmi o úlohe, ktorú môžu moderné biotechnológie plniť pri zabezpečovaní kontinuálnej výroby potravín za primerané ceny;

Lepšie rozvojové politiky

24. domnieva sa, že naozajstný boj proti hladu si vyžaduje globálnu trvalo udržateľnú rozvojovú politiku, aby rozvojové krajiny mohli produkovať a zásobovať svoje obyvateľstvo dostatkom vody a potravín;
25. podporuje rozvojové krajiny v snahe zabezpečiť prístup k potravinám pre miestne obyvateľstvo; je presvedčený, že je nutné naďalej posilňovať životaschopný politický priestor, aby sa umožnilo prijímanie vnútroštátnych pravidiel a opatrení na rozvoj tohto sektora; považuje Malawi za pozitívny príklad rozvojovej krajiny, kde sa výroba potravín za posledné tri roky zdvojnásobila, a zdôrazňuje, že EÚ zohráva úlohu pri podporovaní tohto rozvoja; vyzýva Komisiu na pomoc pri informovaní o tomto jave, aby si z neho mohli ostatné rozvojové krajiny vziať príklad;
26. vyzýva členské štáty EÚ a medzinárodné spoločenstvo, aby bezodkladne reagovali na mimoriadne naliehavú výzvu Svetového potravinového programu a pomohli mu financovať riešenie nových výziev boja proti hladu; domnieva sa však, že závislosť od operácií potravinovej pomoci sa musí znížiť a preto zdôrazňuje potrebu strednodobých a dlhodobých opatrení na zabránenie jej ďalším škodlivým dôsledkom a na riešenie základných príčin tejto krízy;
27. požaduje, aby sa s úrno a podstatne zvýšili investície do poľnohospodárstva, akvakultúry, vidieckeho rozvoja a agropodnikania v rozvojových krajinách so zameraním na chudobných poľnohospodárov a malé poľnohospodárske subjekty založené na agro-ekologických systémoch výroby potravín; pripomína, že 75 % chudobnej svetovej populácie žije vo vidieckych oblastiach, ale na poľnohospodárstvo sú vyčlenené len 4 % oficiálnej rozvojovej pomoci; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby v svojich rozvojových politikách efektívnejšie zohľadňovali problematiku poľnohospodárstva a podporovali úpravu plánovania 10. Európskeho rozvojového fondu v úzkej spolupráci s rozvojovými krajinami a aby sa opätovne venovali svojim strategickým dokumentom s cieľom viac uprednostniť poľnohospodárstvo; zdôrazňuje úlohu mimovládnych organizácií a miestnych orgánov pri hľadaní inovačných poľnohospodárskych riešení v spolupráci s obyvateľstvom rozvojových krajín a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ich projekty podporovali a presadzovali;

Štvrtok 22. mája 2008

28. zdôrazňuje potrebu zabezpečiť malým poľnohospodárom v chudobných krajinách, ktorými sú predovšetkým ženy, prístup k pôde, finančným službám a pôžičkám, vysoko výnosným osivám, zavlažovacím systémom a hnojivám; upozorňuje na to, že investície do poľnohospodárstva musia byť viac zamerané na zavlažovanie, vidiecke cesty, výskum a miestne znalosti, odborné vzdelávanie a výmenu osvedčených postupov s cieľom vypracovať trvalo udržateľné a efektívne systémy pestovania plodín, na čistú pitnú vodu, vzdelávanie a zvyšovanie miestnej výroby a trhové výmeny; vyzýva preto Komisiu, aby pri prijímaní opatrení viac zohľadnila tieto aspekty, podporila organizácie výrobcov, mikroúvery a ďalšie programy finančných služieb a zvýšila investície do poľnohospodárstva;

29. vyzýva Európsku investičnú banku, aby preverila možnosti bezodkladného zriadenia garančného fondu na podporu vnútroštátnych systémov poskytovania mikroúverov a pôžičiek a systémov zabezpečenia proti riziku, ktorých fungovanie zodpovedá potrebám miestnych výrobcov potravín, najmä v chudobnejších rozvojových krajinách;

30. zdôrazňuje potrebu spolupráce medzi EÚ a rozvojovými krajinami v oblasti zmeny klímy, najmä potrebu transferu technológií a budovania kapacít; zdôrazňuje, že zmena klímy sa musí zahrnúť do všetkej rozvojovej spolupráce EÚ; kladie dôraz na to, že poľnohospodárom by pri ochrane plodín pred suchom a ďalšími katastrofami pomohli niektoré jednoduché ochranné opatrenia, a vyzýva Komisiu, aby ich preskúmala; vyzýva medzinárodné spoločenstvo, aby zvýšilo úsilie v boji proti dezertifikácii, znehodnocovaniu pôdy a suchám, čím by sa zlepšila potravinová bezpečnosť a prístup k vode, najmä v chudobných krajinách;

31. zdôrazňuje význam adekvátnych investícií do oblasti výskumu s cieľom zvýšiť výnosy vo všetkých regiónoch sveta;

32. požaduje predovšetkým to, aby sa pozorne sledoval akýkoľvek vývoj v oblasti geneticky modifikovaných organizmov, ako aj všetky verejné diskusie na túto tému;

33. zastáva názor, že krajiny by mali mať právo na potravinovú suverenitu a bezpečnosť a že majú právo chrániť svoje trhy pred dovozom dotovaných výrobkov; domnieva sa, že takéto dotovanie poľnohospodárskych výrobkov na vývoz destabilizuje miestne trhy v rozvojových krajinách;

Spravodlivý medzinárodný obchod

34. domnieva sa, že poľnohospodárske trhy treba otvoriť postupne v súlade s pokrokom jednotlivých rozvojových krajín v rozvoji a vychádzať pritom zo sociálne spravodlivých a ekologických pravidiel obchodovania; konštatuje, že citlivé výrobky základnej potreby pre ľudí v rozvojových krajinách alebo osobitného významu pre potravinovú bezpečnosť a vidiecky rozvoj v rozvojových krajinách by sa mali vylúčiť z plnej liberalizácie, aby sa zabránilo nenapraviteľným škodám pre miestnych výrobcov; zdôrazňuje, že EÚ musí v rámci obchodných rokovaní s rozvojovými krajinami podporovať preferenčný a asymetrický systém, aby im umožnila ponechať si určité riadenie dodávok a ďalšie rozvojové nástroje na ich trhoch; podotýka, že najmenej rozvinuté krajiny majú na základe dohody Všetko okrem zbraní bezkvótový a bezcolný prístup na trhy EÚ;

35. zdôrazňuje, že pri súčasných rokovaníach o dohodách o hospodárskom partnerstve musí byť prioritou Komisie reagovať na rozvojové potreby vyjadrené krajinami Afriky, Karibiku a Tichomoria; pripomína, že aby bolo možné čeliť tejto výzve, dohody o hospodárskom partnerstve musia byť doplnené prisľúbenými novými finančnými prostriedkami pre program Pomoc pre obchod (2 miliardy EUR ročne do roku 2010) a podporovaním regionálnej integrácie;

36. zdôrazňuje potrebu úspešného, vyváženého a spravodlivého výsledku rokovaní v Dauhe; zdôrazňuje, že výsledky rokovaní v Dauhe by mali byť pre rozvojové krajiny pozitívnym podnetom na investovanie do ich poľnohospodárstva a produkcie potravín; vyzýva Komisiu, aby podporila návrhy zahrnúť opatrenia súvisiace s cenami základných potravín do súčasného kola rokovaní WTO;

37. opätovne vyzýva Komisiu a Radu, aby presadzovali koncept spravodlivého obchodu („Fair Trade“) a ďalšie etické systémy prispievajúce k zvyšovaniu sociálnych a environmentálnych noriem prostredníctvom podporovania malých a okrajových výrobcov v rozvojových krajinách, pričom sa budú obmedzovať cenové výkyvy, zaručujúc spravodlivejšie ceny a príjem, a vyzýva verejné orgány v EÚ, aby začlenili spravodlivý obchod a kritériá trvalej udržateľnosti do svojich verejných výberových konaní a politík obstarávania;

Štvrtok 22. mája 2008

Podpora demokracie

38. zdôrazňuje, že súčasná potravinová kríza dokazuje, že je potrebné podporovať politickú stabilitu, regionálnu integráciu, demokraciu a ľudské práva nielen v rámci EÚ, ale aj na celom svete; vyzýva preto všetky príslušné zainteresované strany, aby pri riešení súčasnej potravinovej krízy a dlhodobých problémov s potravinovou bezpečnosťou podporovali ľudské a demokratické hodnoty a zásadu právneho štátu;

*
* *

39. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov, Svetovej banke, G8, generálnemu tajomníkovi OSN a Valnému zhromaždeniu OSN, spolupredsedom Spoločného parlamentného zhromaždenia AKT-EÚ a Panafrickému parlamentu.

EÚ – USA víza

P6_TA(2008)0230

Uznesenie Európskeho parlamentu z 22. mája 2008 o rokovaní medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi o zrušení vízovej povinnosti

(2009/C 279 E/15)

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 2, 6, 24 a 29 Zmluvy o Európskej únii a na články 62, 63, 286 a 300 Zmluvy o ES, ktoré sú právnym základom európskeho priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a medzinárodných rokovaní s tretími krajinami a organizáciami,
- so zreteľom na vyhlásenia Rady a Komisie zo 6. marca 2008 a z 21. apríla 2008 pred svojim Výborom pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci,
- so zreteľom na články 83 a 103 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže od nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy v roku 1999 je Rada zodpovedná za určovanie pravidiel o vízach vrátane zoznamu tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia byť držiteľmi víz a ktorých štátni príslušníci sú od vízovej povinnosti oslobodení (článok 62 ods. 2 písm. b) bod (i) Zmluvy o ES),
- B. keďže právomoc Spoločenstva v oblasti víz zahŕňa podmienky, za ktorých sa štátnym príslušníkom tretích krajín udeľuje štatút bezvízového styku, a keďže tieto podmienky musia zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie so všetkými občanmi EÚ nielen pokiaľ ide o samotné udelenie alebo zamietnutie bezvízového štatútu, ale aj o podmienky jeho udeľovania alebo zrušovania tretími krajinami jednotlivým členským štátom,
- C. keďže Rada v roku 2001 oslobodila občanov USA od vízovej povinnosti ⁽¹⁾; keďže porovnateľná výnimka sa žiaľ neuplatňuje pre všetkých občanov EÚ a USA stále vyžadujú vízovú povinnosť v prípade štátnych príslušníkov niektorých členských štátov (v súčasnosti Bulharska, Cypru, Českej republiky, Estónska, Grécka, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Malty, Poľska, Rumunska a Slovenska) so zreteľom na skutočnosť, že okrem iného, pre väčšinu týchto krajín počet zamietnutých žiadostí o víza presahuje 3 % žiadostí (za určitých okolností 10 %), pričom postup ich udeľovania je založený na netransparentných kritériách,
- D. keďže od roku 2005 sa môže na úrovni Spoločenstva spustiť mechanizmus reciprocity ⁽²⁾ v nadväznosti na notifikáciu členského štátu, styky Komisie s danou treťou krajinou a správu Komisie pre Radu, ktorá môže následne rozhodnúť o „dočasnom obnovení vízovej povinnosti pre štátnych príslušníkov danej tretej krajiny“,

⁽¹⁾ Pozri Prílohu II k nariadeniu Rady (ES) č. 539/2001.

⁽²⁾ Pozri článok 1 ods. 4 konsolidovaného znenia nariadenia Rady (ES) č. 539/2001.